

L'udové noviny

Týždenník Slovákov v Maďarsku

Séfredaktorka:
ALŽBETA HOLLEROVÁ RAČKOVÁ

Jazyková redaktorka:
VLASTA ZSÁKAIOVÁ DRŽÍKOVÁ

Technický redaktor
a redaktor portálu luno.hu:
IMRICH FUHL

Reportéri – novinári:
CSABA LAMPERT
EVA PATAYOVÁ FÁBIÁNOVÁ
ANDREA SZABOVÁ MATAISZOVÁ

Adresa redakcie:
1135 BUDAPEŠT,
CSATA U. 17, 1/9

Poštová adresa redakcie:
1555 BUDAPEST, Pf. 99

Telefón: (1) 878 14 31
Fax: (1) 878 14 32

E-mail: ludove@luno.hu

Internetový denník
www.luno.hu

Majiteľom novín je
CELOŠTÁTNÁ SLOVENSKÁ
SAMOSPRÁVA

Týždenník vychádza
za finančnej podpory
VEREJNEJ NADÁCIE
PRE NÁRODNÉ A ETNICKÉ MENŠINY
A ÚRADU PRE SLOVÁKOV ŽIJÚCICH
V ZAHRANIČÍ.

Ludové noviny vydáva
a rozširuje
VEREJNOPROSPESNÁ SPOLOČNOSŤ
LEGATUM.

Za vydanie zodpovedá
riadiťel'
JURAJ ANDO

ISSN 0456-829 X

Grafická úprava:
Spoločnosť **COMP-PRESS KFT.**
Budapešť.

Zodpovedný vedúci:
FERENC IBOS
Vedúci smeny:
KÁROLY SZABÓ

TLAČIAREN COMP-PRESS KFT.

Ludové noviny rozširuje a predplatné prijíma Maďarská pošta. Poštová adresa: Magyar Posta Zrt. Központi Hírlap Iroda, 1900 Budapest. Noviny si možno predplatiť na každom poštovom úrade a u poštových doručovateľov. Ludové noviny si môžete objednať aj na e-mailovej adrese hirlapelofizetes@posta.hu a telefonicky na čísle 06-80/444-444. Ročné predplatné: 7308 Ft, polročné: 3654 Ft, štvrťročné: 1827 Ft. Na území Slovenskej republiky ročné predplatné: 31 752 Ft.

Neobjednané rukopisy redakcia nevracia, nezaručuje ich publikovanie a vyhradzuje si právo krátiť príspevky.

Uverejnené materiály vyjadrujú v prvom rade mienku autorov a v záujme plurality názorov nemusia byť v súlade so stanoviskom redakcie, ale predovšetkým so zásadou rešpektovať právo iných na vyjadrenie vlastného, čo aj rozdielneho názoru.

Volby 2010

Spoločenské organizácie, pozor!

Evidencia kandidátov končí 3. septembra

3. septembra do 16. hodiny možno zaevidovať kandidátov do miestnych slovenských samospráv v miestnej volebnej kancelárii. Kandidátom môže byť osoba, ktorá má podporu nominačnej organizácie.

Nominačná organizácia musí byť taká zaregistrovaná spoločenská organizácia, ktorá má v stanovách zastupovanie danej národnej alebo etnickej menšiny a ktorá bola založená najmenej tri roky pred voľbami, teda najneskôr v októbri 2007. Kandidát môže navrhnúť nielen miestna, ale aj regionálna alebo celoštátna organizácia, pričom členstvo kandidáta v tejto organizácii nie je podmienkou.

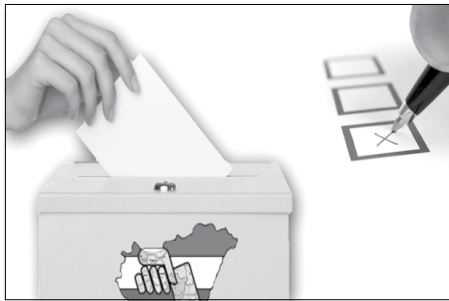
Menšinovú nominačnú organizáciu musí zaregistrovať volebná komisia. V prípade, že plánuje kandidovať poslancov iba v jednej osade alebo v jednom obvode hlavného mesta, tak u miestnej volebnej komisii. Ak chce mať svojich kandidátov vo viacerých osadách regiónu či obvode hlavného mesta, tak u regionálnej volebnej komisii, ak v celom Maďarsku, tak u celoštátnej volebnej komisii.

K evidencii na formulári KisP1 treba pripojiť stanov. Nominačná organizácia môže žiadať uvedenie svojho pomenovania na volebnom hárku v menšinovom jazyku. Ak názov organizácie obsahuje aj také znaky, ktoré v maďarskej abecede nie sú, treba vyplniť ďalší formulár.

Volebná komisia sa musí vyjad-

riť o zaevidovaní dva dni po prijatí prihlášky.

Organizácia potom musí najst' vhodných kandidátov, ktorí budú účinne zastupovať záujmy slovenskej komunity. Kandidátom môže byť iba osoba zaregistrovaná v zozname voličov, ktorá je povinná predložiť vyhlásenie o prijatí kandidatury a pripojiť k nemu stanov organizácie, ktorá ho na kandidaturu navrhla. Kandidát vyhlási,

či prijíma zastupovanie menšiny, či ovláda jej jazyk, kultúru a tradície a či bol predtým členom alebo funkcionárom menšinovej samosprávy. Vyhlásenie kandidáta je verejné. Podmienkou je, aby kandidát figuroval v zozname voličov v mieste svojho bydliska.

Kandidátom môže byť iba osoba, ktorá má podporu menšinovej nominačnej organizácie.

Kandidátov možno zaevidovať u miestnej volebnej komisii na formulári EK do 3. septembra do 16. hodiny. V tom prípade ak chce kandidát na volebnom hárku uviesť svoje meno aj po slovensky, k formuláru EK treba pripojiť aj formulár označený písmenom N. Miestna volebná komisia zaregistruje kandidáta do dvoch dní po

prijatí prihlášky. V prípade, ak bol volič odporúčaný za kandidáta vo viacerých lokalitách do 7. septembra 2010 musí prehlásiť, ktorú kandidaturu prijíma.

Nové menšinové zbory budú mať štyroch členov, pričom voľby budú úspešné v tých osadách a obvodoch, kde odovzdali voliči svoj hlas aspoň štyrom kandidátom.

Regionálne a celoštátne samosprávy vzniknú po komunálnych

voľbách, začiatkom nasledujúceho roka prostredníctvom volebných listín. Listinu môže zostaviť organizácia s nominačným právom, ktorá v príslušnej župe (hlavnom meste) navrhla za kandidátov v miestnych voľbách do menšinových samospráv aspoň 10% elektorov. V župných voľbách sa môžu zúčastniť komunity, ktoré majú v danej župe aspoň 10 miestnych menšinových samospráv. Podmienkou účasti na celoštátnych voľbách je, aby daná komunita vytvorila aspoň 4 miestne menšinové samosprávy.

(BR)

Výzva k voličom

Slovenská únia je otvorená

Únia slovenských organizácií v Maďarsku (ÚSOM) s poľutovaním konštatovala, že slovenské registrované nominačné organizácie sa ani po troch rokoch nedokázali zhodnúť a jednotne postupovať v nastávajúcej voľbách miestnych a teritoriálnych slovenských samospráv, ako aj orgánov Celoštátnej slovenskej samosprávy.

ÚSOM vidí príčinu neúspechu v rozdielnom prístupe niektorých organizácií k volebnému procesu, čo v plnej miere rešpektuje. Pridržiava sa však vlastnej zásady, podľa ktorej miestni slovenskí voliči a kandidáti miestnych samospráv už pred 3. októbrom by mali poznať volebné ciele a organizačné predstavy nominačných organizácií. ÚSOM uvedomuje si svoju zodpovednosť v menšinových voľbách neponúka mačku vo vreci, nemieni ponechávať vážne rozhodnutia na náhodu alebo volebné praktiky na poslednú chvíľu. Práve preto už teraz vyhlasuje, že vedúcim jej celoštátnej volebnej listiny a kandidátom na post predsedu Celoštátnej slovenskej samosprávy bude súčasny predseda Ján Fuzik, na čele s ktorým sa CSS stala najefektívnejšou a najúspešnejšou celoštátnou menšinovou samosprávou v Maďarsku.

K volebnej nominačnej organizácii ÚSOM so skráteným názvom Slovenská únia sa pripojili Slováci z Dolnej zeme, z okolia Pešti, zo Zemplína a Bakoňu, ale hlásia sa záujemcovia i z ďalších oblastí.

Slovenská únia je otvorená a odhodlaná podporovať a nominovať kandidátov slovenských organizácií a kolektívov, ktoré s jej otvoreným postupom súhlasia.

Budúci kandidáti sa môžu obrátiť na predsedu ÚSOM Františka Zelmana na telefónnom čísle +36-30-625-4771 alebo na elektronickej adrese usom.mszzszu@gmail.com.

FRANTIŠEK ZELMAN

predseda Únie slovenských organizácií v Maďarsku

Právo voliť – Demokraticky, eticky a férovo...

Reakcia na výzvu Únie slovenských organizácií v Maďarsku

Uplynulo iba niekoľko hodín od momentu, keď si účastníci (žiaľ, neúspešného) rokovania o spoločnej volebnej koalícii Slovákov v Maďarsku dali čestné slovo, že napriek nedohode budú dodržiavať *Etický kódex*, vrátane jeho 10. bodu: „Nominačné organizácie rešpektujú kandidátov iných organizácií, dodržiavajú pravidlá *fair play* v období pred voľbami a po nich.“ Predstavitelia našich organizácií sa tým v podstate zaviazali rešpektovať v uplynulom období vytvorené, aj v celoštátnom meradle

všeobecne známe delenie volebných teritórií férovým prístupom k citlivej otázke: ktorá občianska organizácia kde bude nominovať svojich kandidátov. Uplynulo teda iba niekoľko hodín, a Únia slovenských organizácií v Maďarsku (ÚSOM) už aj vyrukovala s vyhlásením, „*Výzvou k voličom*“ o tom, že „Slovenská únia je otvorená“. Obsah tohto dokumentu, očividným cieľom ktorého je takpovediac *prelákáť kandidátov iných slovenských organizácií na svoju stranu*, je v príkrom rozpore so spomí-

naným *Etickým kódexom* a má veľmi ďaleko od dodržiavania pravidiel *fair play*.

K dohode našich slovenských registrovaných nominačných organizácií nemohlo dôjsť preto, lebo okrem zástupcov ÚSOM nikto nesúhlasil s tým, aby sme predčasne, vopred určili osobu zastávajúcu post predsedu Celoštátnej slovenskej samosprávy (CSS) v ďalšom cykle (v rokoch 2011-2015) už teraz, keď ešte nevieme ani to, kto sa dostane do miestnych slovenských samospráv, kto vôbec môže prísť do úvahy ako kandidát na teritoriálne a celoštátne volebné listiny.

V tejto súvislosti azda ešte dôležitejšie než časový faktor sú zásady, uplatňovanie demokratických princípov, aby sme voľby neodegradovali na akési kulárne dohody úzkych skupín svojich zástupcov. Veď podstatou práva voliť je rozhodovať sa pre jednu z viacerých možností, vybrať si z rôznych alternatív. *Zväz Slovákov v Maďarsku* (ZSM) považuje voľby za najzákladnejšiu a najdemokratickejšiu právomoc každého človeka. Slobodné voľby pritom vôbec neznamenajú „ponechávať vážne rozhodnutia na náhodu“ – ako o tom píše predseda ÚSOM vo svojej „*Výzve k voličom*“ – ale to je naše základné právo po zväžení všetkých alternatív a argumentov vyjadriť sa, vybrať si, rozhodnúť sa, no a potom, samozrejme, rešpektovať výsledky čistých, nezmanipulovaných volieb.

Nie je tajomstvom, že tieto zásady sme presadzovali aj na rokovaníach s predstaviteľmi ďalších nominačných organizácií Slovákov v Maďarsku. *Nás Zväz*, ktorý bol iniciátorom rokovania o spoločnom postupe pred blížiacimi sa komunálnymi a menšinovými voľbami, nekládol podmienky, nehovoril o *menách*, avšak dôsledne presadzoval princíp a potrebu demokratických volieb. Konkrétne, v praxi sme si to predstavovali takto: ak jedna nominačná organizácia prinesie do spoločnej koalície naj-

viac miestnych slovenských samospráv (teda aj elektorov voliacich CSS), bude nominovať predsedu, v poradí druhá bude mať právo nominovať zástupcu predsedu, atď... 29 poslancov CSS potom rozhodne, ktoré osoby budú zastávať funkcie v našom najvyššom volebnom zbore. O tom sú voľby a o tom hovoria aj príslušné právne normy.

Naším prvoradým cieľom je úspešne zvládnuť voľby do miestnych slovenských samospráv, aby boli zvolení kandidáti schopní na vysokej úrovni zastupovať záujmy našej národnosti. Až potom príde na rad zostavovanie listín do teritoriálnych slovenských zborov a CSS. O toto nám aj počas rokovaní išlo a o toto nám ide aj teraz. *Predseda CSS* je voleným činiteľom a je povinný konať tak, aby rešpektoval zákony a aby presvedčil všetkých, ktorí tiež budú kandidovať do miestnych slovenských samospráv, že so svojimi morálnymi a odbornými kvalitami pôjde do volieb. Kandidáti si zmerajú sily a poslanci rozhodnú. Súčasný predseda CSS, ktorí bol prítomný na všetkých troch kolách rokovania, môže mať veľmi prísnu, ale spravodlivú morálnu kontrolu nad tým, ako sa dodržiava *Etický kódex*. Hlavné však musí byť integrujúcim človekom, ktorí našich Slovákov spája a nerozdeľuje. V opačnom prípade totiž naša roztrieštenosť bude našou záhubou.

SPOLU – takto sa mala volať naša spoločná slovenská volebná koalícia. Tá síce pre spomínanú okolnosť nemohla vzniknúť, neznamená to však, že nemôžeme kráčať spolu za našich Slovákov. Môžeme a aj by sme si mali spolu zvoliť slovenské samosprávy a ich vedúcich – na miestnej, župnej a celoštátnej úrovni. Veď ide o nás, o našu spoločnú budúcnosť. Chcela by som veriť, že to všetci chápeme. Je skutočne poľutovaniahodné a aj znepokojujúce, že vraj všetci chceme ísť spolu, ale predsa nejdem. Pýtam sa: prečo? Neverím, žeby prekážkou bolo iba neúprosne zastávanie demokratických práv, vrátane práva voliť. *Nebojujeme proti nikomu, bojujeme za svojich, za nás všetkých*. Spolu to dokážeme.

RUŽENKA EGYDOVÁ BARÁNEKOVÁ
predsedníčka Zväzu Slovákov
v Maďarsku

Záujem o osvedčenie zahraničného Slováka vlni klesol

O osvedčenie Slováka žijúceho v zahraničí prejavilo minulý rok záujem 958 ľudí, čo je menej ako rok predtým. „Predpokladom zníženého počtu žiadostí je menší počet žiadateľov zo Srbska v treťom štvrtroku 2009, zrejme aj z dôvodu avizovaného zrušenia, resp. úpravy vízovej povinnosti v rámci Európskej únie s tým, že 19. decembra 2009 bola zrušená vízová povinnosť do Schengenského priestoru,“ uvádza sa v správe Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Práve zo Srbska o osvedčenie žiadalo najviac osôb, a to 854. Pri vydávaní osvedčenia úrad spolupracuje s Úradom hraničnej a cudzineckej polície. Tomu zaslala zoznamy osôb, ktorým vyhotovil osvedčenie, keďže jeho vydaním nadobúdajú jeho držiteľia *prechodný pobyt v Slovenskej republike*. Úrad však eviduje aj žiadosti, ku ktorým žiadatelia pripoja doklady nevykazujúce znaky pravosti a správnosti údajov v nich uvedených. V prípade akýchkoľvek pochybností preto úrad spolupracuje s ďalšími policajnými zložkami. Od konca roku 2007 sa tak zistilo v 50 prípadoch predloženie falošných dokladov alebo dokladov s pozmeňovanými údajmi, ktorými

mala byť preukázaná slovenská národnosť. Vlastník osvedčenia alebo jeho predchodcu – *preukazu zahraničného Slováka* – získava na území SR prechodný pobyt a zároveň sa tu môže zamestnať bez osobitného povolenia. Jeho držiteľ môže taktiež po uplynutí troch rokov nepretržitého pobytu v SR požiadať o udelenie štátneho občianstva. Ak sa držiteľ osvedčenia či preukazu prihlási k pobytu v SR, môže sa tiež zdržiavať v Schengenskom priestore tri mesiace v rámci pol roka. Preukazy vydávalo do konca roku 2005 Ministerstvo zahraničných vecí SR. Od roku 2006 táto kompetencia prešla na Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Žiadateľ o jeho vydanie musí preukázať svoju bezúhonnosť, a to tak na území svojho domovského štátu, ako aj na území SR. Dokázat' tiež musí *slovenskú národnosť* a môže tak spraviť až do tretieho pokolenia v priamom rade. Žiadateľ deklaruje aj svoje *slovenské národné povedomie*, buď dokladom vydaným krajskou organizáciou alebo spolkom či výsledkami svojej verejnej činnosti alebo ovládaním slovenského jazyka.

(TASR)